

Forfatter: Henrik Fibæk Jensen

Titel: Udrag fra Jeppe Aakjær

Citation: Henrik Fibæk Jensen: "Jeppe Aakjær", i Henrik Fibæk Jensen: *Jeppe Aakjær*.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-authors-aakjaer-p-shoot-idm140453278086608.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Jeppe Aakjær

"Der dukker af Disen min Fædrenejord". Med denne intonation starter digtet "Jylland" (SV 1 111-113), hvormed Aakjær åbner afdelingen af "Hjemstavns-Sange" i *Fri Felt* (1905). Placeringen er velvalgt: Det var jo netop en lille afkrog af halvøen - Fjends Herred - han som den første påtog sig at indskrive på det litterære Danmarkskort. Han påbegyndte sin generobring af barndomslandet, efter at han med sine to første bøger havde afklaret det religiøse spørgsmål. Først da var han psykologisk sat fri til at koncentrere sig om sin hovedindsats som forfatter: en sansemættet, nøgtern registrerende og dog samtidig poetisk kortlægning af det fædreland, der dukkede op af disen. Det lå i Aakjærs natur, at han ganske uproblematisk var i stand til at betragte landbolivet igennem to forskellige brillesæt: Når han tog det ene på, løb hans sind fuld af en dybfølt glæde over den vestjyske naturs særegne skønhed, og han lovpriste bondens ærlige arbejde i en række digte, som er blevet folkeeje; når han tog det andet på, sprang den forfærdelige sociale nød ham i øjnene, han blev grebet af en retfærdig harme og fordømte den uværdige måde, hvorpå nogle mennesker kynisk udnyttede andre - ovenikøbet med samfundets accept. Umiddelbart virker de to synsvinkler uforenelige, men ved nærmere eftertanke kan man måske sige, at de i virkeligheden komplementerer hinanden: Bondens arbejde i stalden og på marken er *i sig selv* velsignet, fordi han i modsætning til f.eks. en kontormand indgår i et stofskifte med naturen, det er *de ydre omstændigheder* (de dårlige jordlodder, den grove udnyttelse), som alligevel forpester alt for mange af hans dage. Men disse omstændigheder kan forandres!